

SENTÈNCIA 33-97 DE 29 DE DESEMBRE DE 1997

Ponent : M.I. Sr. Josep Lluís VÀZQUEZ SOTELO

ANTECEDENTS DE FET

I. RESULTANT: Que el M. Iltre. Tribunal de Corts dictà Sentència en la causa de referència en data 7 de maig de 1.997 amb la següent part dispositiva: "FALLEM: Vist l'autè de data 10 de desembre de 1.996. Hem de condemnar i condemnem a Joan Manuel C.Z. com autor responsable d'un delictè major de receptació de l'article 255 del Codi Penal en concurs ideal amb els delictes majors dels articles 151, 152 i 159, fent-se aplicació dels articles 55 i 53 apartat 1, a la pena d'UN ANY DE PRESÓ CONDICIONAL, multa de DUES CENTES MIL PESSETES i pagament de les despeses processals causades. Diguem que quan esdevingui ferma la Sentència serà d'aplicació fins a sis mesos el Decret d'indult de data 7 d'abril de 1.996. Ordenem la restitució als seus propietaris legítims dels cotxes actualment matriculats C2411 i C2416 i a defecte ordenem llur comís. Deixem pel període d'execució de Sentència la qüestió del vehicle Lancia Dedra fins a la comprovació en un termini raonable de la procedència il·lícita d'aquest vehicle, havent-se en el cas contrari de retornar-lo als hereus de Josep M.C. previ pagament per aquest de les despeses de pupil·latge".

II. RESULTANT: Que el Fallo de la Sentència transcrit en el Resultant anterior es fonamenta en els fets provats que es resumeixen seguidament. Josep M.C. realitzà un viatge a Itàlia en el mes d'abril de 1.995 tornant a Andorra amb un vehicle marca Lancia Dedra que matriculà en el Principat amb el núm. AND-C2350. Sol·licità després al seu gendre Joan Manuel C.Z. que l'acompanyés a Roma per anar a buscar dos vehicles més, un dels quals hauria de ser un VW Golf que volia per a la seva filla. Els dos homes surten de Barcelona vers l'aeroport de Roma on Josep M.C. es esperat per un contacte que portava un cartell amb la inscripció "pepe". Fou així com foren contactats per dues persones que els traslladaren fins a Roma, dirigint-se cap a un barri molt descuidat, en el qual en el fons d'un

carrer molt estret i sense sortida arribaren a un local que no contenia cap inscripció comercial ni tant sols il·luminació i on s'hi trobaven varis vehicles vells i molt abandonats amb excepció d'un cotxe Lancia Kappa de color verd que es trobava en bon estat de conservació. Mentre Joan Manuel C.Z. mirava els cotxes els altres tres es retiraren a l'entrada del garatge on realitzaren els tractes, anant més tard a un Motel on pernoctaren i al dia següent els italians es presentaren amb un vehicle marca VW Golf , negre, impecable, amb 929 Km segon indicava el comptador. A la tarda Josep M.C. i Joan Manuel C.Z. inicien el viatge de retorn a Andorra portant cada un el seu respectiu vehicle, els quals Josep M.C. feu matricular a Andorra. Per les circumstàncies i les dades aportades per la Policia italiana es desprèn que els dos vehicles eren de procedència il·lícita, havent-se falsificat les plaques, corresponent al vehicle Golf les de un Renault 19 i al Lancia Kappa les de un vehicle Citroen, sent robats a Nàpols, en blanc, els permisos de circulació. A Roma, Joan Manuel C.Z., segons afirma, davant l'evidència del caràcter fraudulent de l'operació, preguntà al seu sogre si tot allò era legal, el qual li contestà que sí, sense que el gendre s'atrevis a preguntar més degut al caràcter molt especial del segon.

III. RESULTANT: Que contra dita Sentència interposà recurs el condemnat Joan Manuel C.Z. al qual s'adherí el Ministeri Fiscal. El processat recurrent fonamenta el seu recurs, en primer lloc, en error en l'apreciació de la prova i en violació del dret a la presumpció d'innocència, i en segon lloc, en infracció del principi acusatori a l'haver-se condemnat per un delictes diferent del que fou objecte de judici sense que el Tribunal fes ús de les facultats que li atorga l'article 169 del Codi de Procediment Penal en ordre al plantejament de la tesi d'ofici. A) en quant al primer motiu, argumenta el recurrent que la sentència parteix de la evidència del caràcter fraudulent de la operació realitzada, que portà al processat Joan Manuel C.Z. a preguntar al seu sogre si tot allò era legal. Malgrat això, el delictes de receptació exigeix que l'autor tingui no solament la sospita sinó la més cabal certa i coneixement de la comissió del delictes anterior o delictes previ contra el patrimoni, lo qual no ha quedat acreditat en autes. Cita en recolzament la doctrina de la Sentència del T.C. de 12 de novembre de 1.993, afegint que altre element del delictes de receptació és que l'autor hagi rebut un benefici, element que tampoc consta provat en autes, concloent amb que manca la prova de

l'actuació dolosa del seu defensat. B) En quant al segon motiu raona el recurrent que "sense acusació no hi pot haver condemna" i que fixat aquest principi processal crida l'atenció de la Sala en ordre a que en l'acte del judici el Ministeri Fiscal retirà l'acusació pel delictes de falsedat documental de l'article 151 del CP., malgrat el qual el Tribunal sense plantejar la tesi de l'article 169 del CPP dictà Sentència condemnant no tant sols pel tipus de l'article 151 sinó pels arts. 152 i 159, pels quals mai s'havia exercitat acusació ni tant sols en el tràmit de qualificació provisional. Conclou sol·licitant la revocació total de la Sentència amb absolució del processat Joan Manuel C.Z. de tots els delictes pels quals ha estat condemnat.

IV. RESULTANT: Que el Ministeri Fiscal al comparèixer davant aquest Tribunal, d'acord amb els articles 8 i 9 del Decret regulador del recurs de Suplicació, formulà a la seva vegada recurs contra la Sentència fonamentat en error en l'apreciació de la prova (art. 3.5). Raona el Ministeri Fiscal que la Sentència recorreguda condemna a Joan Manuel C.Z. com autor del delictes de receptació de l'article 255 en concurs ideal amb els delictes tipificats en els arts. 151, 152 i 159 (ús de documents falsos i ús de vehicle amb documentació falsificada). Recorda quin ha estat l'origen dels fets recollits en la Sentència (els viatges realitzats a Itàlia per Josep M.C., contra el qual l'acció penal quedà extingida per la seva mort, el qual en el segon viatge demanà al seu gendre, el processat Joan Manuel C.Z., que l'acompanyés; com en l'aeroport de Roma foren contactats per dos individus mitjançant un cartell d'identificació i portats a un barri de l'exterior i a un magatzem de cotxes vells i descuidats, amb alguns de nous i en bon estat, on realitzaren l'operació, tornant a Andorra cada un amb un automòbil). Donades les circumstàncies Joan Manuel C.Z. no pot pretendre al·legar ignorància compte tingut de la forma en que es desenvolupà tota l'acció i les circumstàncies típiques que evidencien el caràcter fraudulent de l'operació. Al·lega el Ministeri Fiscal que malgrat l'exposat no formulà acusació contra el processat Joan Manuel C.Z. pels delictes de falsificació dels articles 151, 152 i 159 del CP andorrà per no considerar suficientment provada la seva participació en ells, donat que tots els tractes i acords foren efectuats pel seu sogre Josep M.C., que fou el qui en el Principat s'encarregà de realitzar els tràmits corresponents per la matriculació i venda dels vehicles. Per l'exposat sol·licita que es revoqui la Sentència en el sentit de mantenir la condemna

contra el processat Joan Manuel C.Z. com autor "de l'únic delict de receptació" de l'article 255 del CP. a la mateixa pena d'un any de presó condicional i multa de 200.000.-pts.

V. RESULTANT: Que oportunament s'assenyalà dia i hora per a la celebració de la Vista en la qual els recurrents, pel seu ordre, resumiren els punts de vista dels seus recursos insistint en les seves pretensions de revocació de la Sentència, amb diferents peticions per a cada recurrent, quedant els autes vists i closos per Sentència.

FONAMENTS DE DRET

I. CONSIDERANT: Que la Sentència del M. Iltre. Tribunal de Corts condemnà a l'únic acusat Joan Manuel C.Z. com autor del delict major de receptació (de l'art. 255 del CP) en concurs ideal amb els delictes majors dels arts. 151, 152 i 159 (relatius a la falsificació, a la possessió de documents falsos i a la possessió de vehicle amb documentació falsificada) imposant per tot les penes de un any de presó condicional i multa de 200.000.- pessetes, amb aplicació de l'indult promulgat el 7 d'abril de 1.996. Contra aquella Sentència s'han aixecat dos recursos, un pel Ministeri Fiscal i l'altre per la defensa del processat. Pel Ministeri Fiscal s'han de mantenir les penes establertes en la Sentència però com a corresponents a un únic delict de receptació ja que en quant als delictes dels arts. 151, 152 i 159 no s'havia formulat acusació per no considerar suficientment provada la participació en ells de l'acusat degut a l'actuació en primera línia del difunt Josep M.C. En recolzament d'aquest recurs invoca el Ministeri Fiscal que el Tribunal no feu us del plantejament de la tesi, tal com l'autoritza l'article 169 del CPP pel que la condemna sense complir aquella garantia del contradictori suposa una infracció del principi acusatori. Aquest recurs s'ha d'acollir pels propis fonaments que s'acaben de transcriure ja que el degut procés legal imposa, entre altres garanties, la del principi acusatori, el qual si bé no en tots els drets positius s'entén amb el mateix abast, exigeix en el procés penal andorrà que el Tribunal per poder condemnar per un tipus penal no comprés en l'acusació susciti d'ofici la tesi que l'autoritza l'article 169 del CPP a fi de sotmetre-la a debat entre les parts. No havent procedit així es clar que apareix infringida dita garantia.

II. CONSIDERANT: Que en quant al recurs de Suplicació interposat per la defensa del processat, el segon dels motius, relatiu a la infracció del principi acusatori ja ha quedat contestat en el Considerant anterior a l'acollir-se el recurs del Ministeri Fiscal. En quant al primer motiu, consistent en error provatori basat en que l'acusat no coneixia que s'estava aprofitant dels béns o efectes procedents d'un delictes prèviament comès, no pot ser estimat en les circumstàncies del present cas. Queda clar en els fets provats de la Sentència que el propi acusat, estranyat del que estava veient preguntà al seu sogre "si tot allò era legal", sent elemental que qualsevol persona amb discerniment tenia que entendre que no podia ser lícita aquella forma d'adquirir els vehicles, en les circumstàncies descrites en la premissa de fet de la Sentència ni el trasllat clandestí dels automòbils a Andorra als efectes de registrar-los i lucrar-se amb la revenda, sense que l'acusat realitzés cap diligència per comprovar la licitud dels fets en que participava, i sense que pugui arribar a exculpar-lo el possible caràcter fort o agressiu del seu sogre. És cert que la doctrina d'aquest Tribunal així com la jurisprudència del M. Iltre. Tribunal de Corts, acorde amb la dominant a Europa, exigeix pel delictes de receptació que s'actui "amb coneixement" de que aquelles coses procedeixin d'un delictes. Però aquella mateixa jurisprudència aclareix que el coneixement de la comissió del delictes previ contra la propietat no necessita ser ple ni perfecte, amb tots els seus detalls, sent suficient que raonablement s'hagi d'entendre, per les circumstàncies que concorren, que aquells efectes lògicament procedeixen d'una acció delictiva contra la propietat. El delictes de receptació no pot construir-se solament sobre la simple sospita d'haver-se comès el delictes previ, exigint-se que consti aquell coneixement de la comissió del delictes anterior, però no és necessari que aquell coneixement abasti la naturalesa ni els caràcters ni les circumstàncies del delictes previ. En el cas enjudiciat, les circumstàncies del relat fàctic contingut en la Sentència permeten concloure que el processat tenia aquell coneixement o convicció de que els automòbils que portaven en aquelles circumstàncies de clandestinitat i que li eren subministrats pels seus còmplices italians en aquell lloc tan peculiar descrit per la Sentència, havien de ser necessàriament producte del robatori o d'algun altre delictes equivalent. Raons que condueixen a desestimar el motiu del recurs de la defensa. Teòricament podria discutir-se si l'actuació del processat fou guiada, com s'infereix en la Sentència per un animus lucrandi propi del

delicte de receptació, o si més aviat actuà per ajudar al seu sogre a cometre el delicte (animus adiuuandi), intencionalitat que, com es sabut, estableix la línia diferencial entre la receptació i la participació o encobriment del delicte, sense que sigui procedent entrar en aquesta qüestió per no haver-se plantejat en els recursos.

III. CONSIDERANT: Que l'estimació del recurs del Ministeri Fiscal i del segon motiu del recurs de la defensa no té necessàriament que alterar les penes imposades per la Sentència. Pel que es refereix a la pena de presó, la pena prevista per al delicte de l'art. 255 del CP pot arribar fins a 4 anys de presó i dins d'aquest màxim punitiu el Tribunal ha graduat amb evident benevolença les penes fent ús del disposat en l'art. 53 del citat Codi, tenint en compte les diverses circumstàncies que concorren en l'acusat. Per això encara que l'estimació del primer motiu del recurs de la defensa i del recurs del Ministeri Fiscal condueixin a revocar la Sentència en punt a excloure la condemna pels delictes dels arts. 151, 152 i 159 del CP (que la Sentència recorreguda considerarà integrats en un concurs ideal amb el delicte de receptació), les penes imposades s'han de mantenir si es té en compte que la pena de presó s'acorda solament amb caràcter condicional.

IV. CONSIDERANT: Que l'estimació total del recurs del Ministeri Fiscal i parcial del recurs de la defensa fan procedent no imposar condemna al pagament de costes corresponents als recursos.

Vistes la Constitució, El Codi Penal, el Codi de Procediment Penal, la jurisprudència d'aplicació, així com els Usos i Costums i altres fonts del Dret del Principat d'Andorra,

La Sala Penal del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DE C I D I M

1.- Estimar el recurs interposat pel Ministeri Fiscal i el segon motiu del recurs de la defensa del processat Joan Manuel C.Z.

2.- Revocar la Sentència recorreguda en quant a la condemna pels delictes dels articles 151, 152 i 159 del Codi Penal, pels quals no es formulà acusació en forma.

3.- Condemnar al processat Joan Manuel C.Z. pel delictes de receptació de l'art. 255 del Codi Penal a les mateixes penes de UN ANY DE PRESÓ CONDICIONAL, multa de 200.000.-pts i pagament de les costes processals causades en el judici, amb aplicació dels beneficis del Decret d'Indult de 7 d'abril de 1.996 i 15 de setembre de 1.997.

4.- Confirmar i mantenir íntegrament els demás pronunciaments de la Sentència, declarant d'ofici les costes processals causades pel recurs.

Manem que la Causa sigui retornada al M. Iltre. Tribunal de Corts, amb certificació de la present Sentència, per al seu compliment i execució.

Així, per aquesta nostra sentència, definitivament jutjant, ho manem i signem.